

Scripten

Toeval bestaat niet. Had ik de voorgaande jaren van mijn loopbaan bij Defensie nooit gescript, de afgelopen maanden had ik tweemaal de hoofdprijs. De eerste maal was ten behoeve van een field training exercise (FTX) van een bataljon, de tweede voor een command post exercise (CPX) van de staf van een brigade-equivalent.

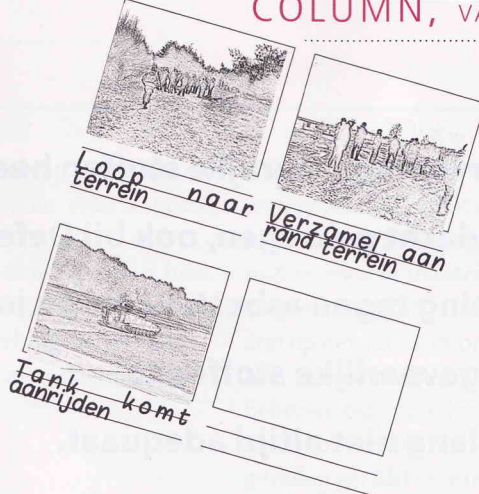
Ik besef terdege dat de bovenstaande alinea vol wazig taalgebruik staat als je geen enkele affiniteit met Defensie hebt. Welnu, het zij zo. Een columnist hoeft niet iedereen te teasen en te pleasen.

Het scripten – militair scenarioschrijven – zorgt ervoor dat degene die de oefening gaan uitvoeren worden opgescheept met wat ze moeten doen of nalaten en, soms, zelfs letterlijk wat ze moeten zeggen of juist absoluut verzwijgen. Daarmee is meehelpen aan het schrijven van het scenario van een oefening vooral het constant afdraaien van filmpjes in je hoofd. Om te proberen de logica van militair optreden in het snotje te houden.

Blijkbaar wordt scripten (be)geleid door een Hoofd Script of scriptmanager. What's in a name? Die heeft, als verlengstuk van de Sectie of G2/3 (Inlichtingen of Operatiën), de leiding over het plannen, voorbereiden en laten uitvoeren van het complexe draaiboek.

Het draaiboek is niet gedetailleerd tot in den treure: er moet ruimte blijven voor eigen initiatief. Maar zowel het schrijven als de uitvoering ervan vinden beslist plaats binnen gestelde bandbreedten. Als ongewenst eigen initiatief wordt tentoongespreid, is het de bedoeling dat de oefenleiding ingrijpt.

Uit mijn nu bescheiden ervaring kan ik u vertellen dat scripten niet eenvoudig is. Je moet met alle spelers rekening houden, alle vertellijnen begrijpen, blijven snappen waar iedereen het over heeft. Maar het is ongekend leerzaam en ik heb

er nog meer 'smoel op het terrein' door gekregen. Dankzij het scripten kwam ik tot de ontdekking hoeveel onbekends Defensie nog te bieden heeft.

Het schrijven van scenario's voor oefeningen vergelijk ik, gemakshalve, met het schrijven van een reeks afleveringen voor een televisieserie. Elke dag weer een nieuwe aflevering, waarbij de cliffhanger van de vorige dag de richting aangeeft voor de input van de volgende.

Voor 'de gemiddelde militair' zou het relatief weinig moeite kosten een bijdrage te leveren aan een komische dramaserie als MASH, terwijl het meedoen aan GTST er zonder twijfel voor zou zorgen dat Jef Alberts en Ludo Sanders voortaan ietwat gemilitariseerd door het serieleven gaan.

Jef zou moeiteloos de getatoeëerde kroegeigenaar in een bananenrepubliek worden, Ludo de guerrillaleider van een lokale militia. De GTST-sterren zouden kunnen figureren in (deels) fictieve landen als Riandu en Trutta.

Niet toevallig zijn dit ook de landen die figureerden in de oefeningen waarvoor ik heb mogen scripten. De eerste was een variatie op een Afrikaans binnenland, de tweede een generiek scenario gebaseerd op de Canadese provincie New Brunswick. Beiden waren nuttig, boeiend, een verrijking.

Ooit hoop ik een eigen script te mogen schrijven, en niet voor Goeie Tijden...

Marcel van Hemert
Columnist Trivizier
Woensdag 2 november 2011

